

METODICKÉ VYSVĚTLIVKY

1. Obce jsou uvedeny v územní struktuře platné k 1. 1. 2021. Zákon č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu a o změně souvisejících zákonů. Údaje o obcích vyjadřují stav roku 2020, pokud není uvedeno jinak.
2. **Obec** je základním územním samosprávným společenstvím občanů. Území obce a území vojenského újezdu je vymezeno hranicí jednoho nebo více souvislých katastrálních území. Je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. V právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Za obce se považují (pro některé, mj. statistické účely) také vojenské újezdy. V ČR jsou 4 vojenské újezdy: Boletice, Hradiště, Březina a Libavá. K 1. lednu 2021 v České republice existovalo 6 258 obcí. Obce se zvláštním postavením jsou v lexikonu zvýrazněny: **statutární města** velkými písmeny, **města** tučně, **městyse** tučnou kurzívou. V lexikonu jsou také uvedeny **městské části (městské obvody)** hlavního města Prahy a statutárních měst Brno, Liberec, Opava, Ostrava, Plzeň, Pardubice a Ústí nad Labem.
3. **Správní obvod kraje** s výjimkou správního obvodu hlavního města Prahy se člení na **správní obvody obcí s rozšířenou působností**. Správní obvod obce s rozšířenou působností je vymezen výčtem území obcí a vojenských újezdů, Vyhláška č. 346/2020 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s rozšířenou působností, území obvodů hlavního města Prahy a příslušnosti některých obcí do jiného okresu.
4. **Hlavní město Praha** má uvedenu příslušnost městské části do správních obvodů (tj. do Prahy 1 až 22, kdy úřady těchto městských částí vykonávají velkou část státní správy pro obyvatele zbylých 35 městských částí).
5. **Část obce** je možno definovat dvojím způsobem. Jedná se o jednotku územního členění státu, která je publikována v rámci úředního seznamu obcí a jejich částí (tj. ve Statistickém lexikonu obcí České republiky 2013). Pokud se obec nečlení na části, je pro potřeby statistiky považována za jednu část obce. Z věcného hlediska se jedná o skupinu domů se společným názvem, označených čísly popisnými z jedné číselné řady. Ve městech Praha, Brno, Plzeň, Pardubice a Opava jsou některé části obce děleny hranicí městské části nebo městského obvodu, a tak vznikají **díly částí obce** – části obce statistické. Za správní a územní celky kraj, okres, správní obvod ORP a obec je v tabulkách uváděn počet částí obce, za městské části a městské obvody výše uvedených měst je uveden počet dílů částí obce.
6. **Katastrální území** tvoří plošně souvislý a společně evidovaný soubor pozemků (parcel). Katastrální území pokrývají celé území státu. Kromě katastrálních území se občas používají ještě tzv. územně technické jednotky (ÚTJ), které jsou totožné s katastrálními územími, s výjimkou těch katastrálních území, která jsou dělena hranicí městské části - městského obvodu (např. v Praze, Brně, Plzni).
7. **Katastrální výměra** je plocha katastrálního území obce. Ve městech Praha, Brno, Opava, Pardubice, Plzeň a Ústí nad Labem je výměra uvedena i v těch městských částech, kterým nebylo vymezeno katastrální území (dělené katastry). V těchto případech se jedná o odhadnuté výměry dle GIS jako součet výměr ÚTJ na základě hodnot výměr katastrálních území podle údajů Českého úřadu zeměměřického a katastrálního (ČÚZK) a podle grafických vrstev registru sčítacích obvodů k 1. 1. 2021. Údaje za obce byly převzaty od ČÚZK k 31. 12. 2020.
8. Údaje o **počtu obyvatel** byly převzaty z průběžné bilance obyvatelstva k 31. 12. 2020 a přepočteny na územní strukturu platnou k 1. 1. 2021. Údaje o počtu obyvatel k uvedenému datu v městských částech (obvodech) statutárních měst Brno, Liberec, Opava, Ostrava, Plzeň, Pardubice a Ústí nad Labem nejsou k dispozici, proto je uveden počet obyvatel obvykle bydlících ze sčítání k 26. 3. 2011.

9. **Příjmy rozpočtů obcí** rozumíme daňové příjmy (podíly na výnosech z daní fyzických a právnických osob, daně z přidané hodnoty, daně z nemovitých věcí, příjmy z daní a poplatků), nedaňové příjmy (např. příjmy z vlastní činnosti, z pronájmu majetku), kapitálové příjmy (např. z pronájmu dlouhodobého majetku) a přijaté transfery (investiční nebo neinvestiční transfery ze státního rozpočtu nebo ze státních fondů). Příjmy jsou uváděny po konsolidaci, tedy po odstranění položek, které nejsou přímou součástí hospodaření, a po odstranění duplicit.
10. **Výdaje obecních rozpočtů** se člení na běžné a kapitálové výdaje. Mezi běžné výdaje patří především neinvestiční transfery příspěvkovým, neziskovým a podobným organizacím, výdaje na nákup vody, energie, služeb a ostatní nákupy, výdaje na platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci, výdaje na dopravní obslužnost území. Ke kapitálovým výdajům náleží především investiční nákupy související výdaje a investiční transfery příspěvkovým organizacím. Také výdaje obcí jsou uváděny po konsolidaci.
11. **Saldo příjmů a výdajů veřejného rozpočtu** je rozdílem mezi příjmy a výdaji veřejného rozpočtu v příslušném roce.